Mottagare
Tekniska nämnden

Uppdrag. Utvärdering gällande organisationsförändring för skolskjuts

Förslag till beslut

1. Tekniska nämnden föreslår att regionfullmäktige beslutar om en återgång till tidigare organisation, där skolskjutskoordinatorerna organisatoriskt placeras inom utbildnings- och arbetslivsförvaltningen.
2. Tekniska nämnden föreslår att regionfullmäktige beslutar att avsatta budgetmedel motsvande 1 835 tkr flyttas över från tekniska nämnden till barn- och utbildningsnämnden.
3. Tekniska nämnden föreslår att regionfullmäktige beslutar att justera reglemente för tekniska nämnden genom att stryka §2 punkt 21 som innehåller information om tillhandahållande av handläggningsresurser åt barn- och utbildningsförvaltningen.
4. Tekniska nämnden föreslår att förändringen gäller från 1 januari 2027.
5. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Sammanfattning

Skolskjutsverksamheten flyttades vid årsskiftet 2022/2023 från utbildnings- och arbetslivsförvaltningen till dåvarande teknikförvaltningen för att skapa effektivare arbetssätt, bättre samordning och tydligare ansvar. Utvärderingen visar att flytten inte har lett till några av de förbättringar som förväntades. Ansvar och budget har hela tiden legat kvar hos barn- och utbildningsnämnden, men det har blivit svårare att följa upp kostnader och styra verksamheten när det praktiska arbetet hanteras av en annan förvaltning. Skolorna upplever dessutom en försämrad tillgänglighet och svårare kontakt med skolskjutsorganisationen. Mot denna bakgrund är förslaget att nämnden föreslår regionfullmäktige att besluta om en återgång till tidigare organisation, där skolskjutskoordinatorerna organisatoriskt placeras inom utbildnings- och arbetslivsförvaltningen och att budgetmedel flyttas över från tekniska nämnden samt att erforderliga justeringar görs i nämndernas reglementen.

Ärendebeskrivning

Vid årsskiftet 2022/2023 överfördes skolskjutsverksamheten från utbildnings- och arbetslivsförvaltningen till kollektivtrafikenheten inom dåvarande teknikförvaltningen, efter beslut i regionfullmäktige (§ 92, 2021-06 21 och § 113, 2022-06-20).

Förändringen innebar att planering, upphandling och uppföljning av skolskjuts därefter har hanterats inom nuvarande teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen, samtidigt som skolskjutskoordinatorerna, som tidigare tillhörde utbildnings- och arbetslivsförvaltningen, organisatoriskt placerades där.

Avsikten med förändringen var att samla resurserna i en gemensam organisation i syfte att uppnå en mer effektiv resursanvändning, förbättrad samordning mellan skolskjuts, färdtjänst och sjukresor samt en tydligare ansvarsfördelning. Därutöver förväntades tillgänglighet och kvalitet i verksamheten stärkas.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen har genom beslut i barn- och utbildningsnämnden (BUN § 89, 2025-09-18) fått i uppdrag att utvärdera den genomförda organisationsförändringen för skolskjuts. Syftet har varit att bedöma om förändringen lett till förbättringar i ansvarsfördelning och samordning samt till ökad effektivitet i verksamheten.

För att genomföra uppdraget har en arbetsgrupp med representanter från både utbildnings- och arbetslivsförvaltningen samt teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen inrättats. Arbetsgruppen har tagit fram en gemensam struktur för utvärderingen, där flera bedömningsområden har analyserats, bland annat:

- om resurserna används mer ändamålsenligt efter organisationsförändringen,
- om samverkan mellan förvaltningarna har utvecklats i praktiken,
- om ansvarsfördelningen mellan utbildnings- och arbetslivsförvaltningen och teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen har blivit tydligare,
- om nuvarande budgetstruktur är ändamålsenlig och stödjer verksamheten,
- om förändringen har påverkat skolor, elever och vårdnadshavares upplevelse av skolskjuts, samt
- om skolskjutsens praktiska utförande har förbättrats.

Utvärderingens resultat
Utvärderingen, som bland annat bygger på enkätsvar från skolskjutsorganisationen och grundskolans rektorer, visar sammantaget att organisationsförändringen inte har lett till de förbättringar som förväntades när det gäller effektivitet, samordning och tillgänglighet i skolskjutsverksamheten.

Även om den formella ansvarsfördelningen och de ekonomiska ramarna upplevs vara densamma som innan, beskriver både koordinatorer och skolor att förändringen i betydande utsträckning har påverkat hur verksamheten fungerar i praktiken. Flera av de utmaningar som fanns före omorganisationen kvarstår, och på vissa håll har nya kontakt- och samverkansproblem tillkommit.

Effektivitet och resursanvändning
Enkätsvaren ger inget stöd för att skolskjutsverksamheten i praktiken blivit mer effektiv efter organisationsförändringen. Flera respondenter beskriver att

möjligheten att använda resurser mer flexibelt är fortsatt begränsad, bland annat på grund av leverantörens kapacitet och begränsade möjligheter att justera tider, turer och fordon efter skolornas behov.

Rektorer lyfter särskilt brist på tillgängliga bussar samt svårigheter att hantera förändringar och avvikelser i vardagen, till exempel vid schemajusteringar eller plötsliga behov. Sammantaget beskrivs dessa faktorer som hinder för ett mer ändamålsenligt resursutnyttjande.

Samordning mellan skolskjuts och övriga trafikslag
Ett av syftena med organisationsförändringen var att stärka samordningen mellan skolskjuts, färdtjänst, sjukresor och kollektivtrafik. Utvärderingen visar dock att denna samordning i praktiken inte upplevs ha utvecklats i någon större utsträckning.

Samverkan mellan färdtjänst och sjukresor bedöms i stort vara oförändrad jämfört med tidigare. Flera uppger även att samordningen mellan skolskjuts och kollektivtrafik inte har levt upp till de förväntningar som fanns inför förändringen - och några faktiska förbättringar kan inte konstateras i det dagliga arbetet.

Ansvars- och rollfördelning
Utvärderingen visar inte att organisationsförändringen i sig har lett till en ökad tydlighet i ansvar och roller, utan snarare att tidigare strukturer i stort har bibehållits. Samtidigt framkommer att det i det dagliga arbetet finns otydligheter kring kontaktvägar, ärendegångar och återkoppling. Flera respondenter beskriver osäkerhet kring vem som ansvarar för vad i praktiken, särskilt i gränslandet mellan skolskjutskoordinatorerna och utbildnings- och arbetslivsförvaltningen. Detta gäller exempelvis beställningar, informationsöverföring och uppföljning i enskilda ärenden.

Ekonomi och budgetansvar
När det gäller ekonomi och budgetansvar har organisationsförändringen inte inneburit någon faktisk förändring. Ansvaret för skolskjutsens budget och ekonomiska ramar har hela tiden legat kvar hos barn- och utbildningsnämnden. Samtidigt bedömer förvaltningen att den nuvarande ordningen, där skolskjutsverksamheten praktiskt hanteras inom en annan förvaltning än den som har budgetansvaret, innebär vissa utmaningar. När styrning, uppföljning och ekonomiskt ansvar ligger organisatoriskt åtskilda från den löpande verksamheten försvåras möjligheten att få en samlad och lättöverskådlig bild av kostnadsutvecklingen.

Detta gäller särskilt när behov förändras under läsåret eller när frågor uppstår kring genomförandet hos leverantör. När budgetansvaret ligger i en annan förvaltning än den som hanterar skolskjutsen i praktiken, försvåras möjligheten att följa upp kostnader och vidta åtgärder när behov eller förutsättningar förändras.

Kontakt mellan skolor och skolskjutsfunktion
Rektorernas enkätsvar visar att kontakten mellan skolorna och skolskjutsorganisationen har påverkats negativt av att skolskjutskoordinatorerna organisatoriskt flyttats. Flera rektorer beskriver att kontaktvägarna blivit mer otydliga, att svarstiderna har blivit längre och att det är svårare att nå rätt funktion vid behov.

Den minskade närheten upplevs ha försämrat tillgängligheten och möjligheten till snabb återkoppling i vardagsnära frågor. Detta påverkar skolornas planering och försvårar hanteringen av praktiska problem, med konsekvenser för både verksamhet och elevernas skoldag.

Bedömning

Syftet med uppdraget har varit att bedöma om organisationsförändringen av skolskjutsverksamheten har lett till ökad effektivitet, bättre samordning, tydligare ansvarsfördelning och förbättrad tillgänglighet för skolorna.

Förvaltningens samlade bedömning är att organisationsförändringen i huvudsak har inneburit en organisatorisk flytt av skolskjutsverksamheten, men utan att detta i praktiken har lett till några av de förbättringar som var avsikten. Ansvarsfördelning, roller och budgetansvar motsvarar i stort sett den ordning som redan fanns före omorganisationen. Någon påtaglig utveckling när det gäller effektivare arbetssätt, ökad samordning eller bättre tillgänglighet kan inte konstateras.

Av uppföljningen framgår att flera av de utmaningar som fanns före omorganisationen kvarstår i det dagliga arbetet. Särskilt skolornas erfarenheter visar på problem med kontaktvägar, återkoppling och tillgänglighet. När skolskjutskoordinatorerna organisatoriskt placerats längre från skolornas vardag har möjligheten till snabb dialog och löpande problemlösning försämrats, vilket påverkar skolornas planering och hanteringen av skolskjutsfrågor i praktiken.

När det gäller ekonomi och budgetansvar konstateras att dessa delar inte har förändrats i samband med organisationsförändringen. Ansvaret för skolskjutsens budget har hela tiden legat kvar hos barn- och utbildningsnämnden. Samtidigt bedömer förvaltningen att den nuvarande ordningen, där den praktiska hanteringen av skolskjutsen ligger i en annan förvaltning än den som har budgetansvaret, försvårar den löpande kostnadsuppföljningen. När behov förändras eller avvikelser uppstår blir det svårare att snabbt få grepp om vad som driver kostnader och hur de kan hanteras.

Sammantaget görs bedömningen att nuvarande organisation inte ger tillräckligt stöd för skolornas behov eller för en ändamålsenlig styrning av skolskjutsverksamheten i vardagen. Mot denna bakgrund – och då uppföljningen inte visar några påvisbara förbättringar avseende effektivitet, samordning eller tillgänglighet, samtidigt som nackdelar identifierats i den praktiska samverkan med skolorna – förordar utbildnings- och

arbetslivsförvaltningen och teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen, en återgång till tidigare organisation. Detta innebär att skolskjutskoordinatorerna åter organisatoriskt placeras inom utbildnings- och arbetslivsförvaltningen, att avsatta budgetmedel flyttas över från tekniska nämnden samt att erforderliga justeringar görs i nämndernas reglementen. Begäran om organisationsförändring, överflyttning av budgetmedel samt justering av nämndernas reglementen ska ställas till regionfullmäktige.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen daterad 2026-11-17
Protokoll BUN § 75, 2026-06-09. Uppdrag. Utvärdering gällande organisationsförändring för skolskjuts
Protokoll BUN § 89, 2025-09-18. Uppdrag. Utvärdering gällande organisationsförändring för skolskjuts
Protokoll BUN § 133, 2025-11-25. Uppdrag. Utvärdering gällande organisationsförändring för skolskjuts

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Lise Langseth
Teknik- och samhällsbyggnadsdirektör

Richard Löwenborg
Tf Avdelningschef Park och trafik

Skickas till

Regionstyrelsen/Regionfullmäktige
Barn- och utbildningsnämnden